

Hoàng Anh Tuấn, Thân Phụ Tôi

Tôi có tật để bụng, thù vặt, nhớ dai nhưng không làm sao hồi tưởng được hình ảnh sinh hoạt hằng ngày của bố. Đọc bài Cha Tôi của Phan thị Vàng Anh: "Một ngày của cha tôi bắt đầu vào lúc bốn giờ. Cha tôi dậy sớm nấu cơm, nấu nước rồi sắp vào một khay con, một đôi đũa một cái bát... xong hết mới gọi tôi dậy ăn. Cha đã để sẵn nước sôi trong nhà tắm, dắt sẵn xe đạp ra ngoài sân... Làm xong hết những việc ấy, cha đi học bài."* Tôi thấy mình tệ thật. Phải chi tôi chịu khó để ý hơn?

Thôi thì tưởng tượng bố mình bắt đầu một ngày mới bằng điều thuốc Bastos xanh, bên tách cà phê nóng, thoảng thoảng thơm mùi Bretel (bố tôi có lần chấm một đầu tăm có bơ vào tách cà phê!) Sau đó người khoác áo, lên xe cho bác Nghĩa chở đến Đài phát thanh Đà Lạt, quản đốc nhân viên lai rai. Công việc chắc nhàn. Chẳng bao giờ thấy bố đem hồ sơ về làm thêm. Cứ đến giờ lại thông dong về dùng cơm. Quan sát cách thưởng thức các món ăn, tôi chia vị giác của bố tôi ra làm hai loại: Xuề xòa và tinh tế. Hôm bố ăn cháo trắng, người xì xụp loáng một lát đã cạn đáy tô. Tôi nhìn, không cầm được tuyến nước bọt. Cũng vào bữa xin chị Hai, "Chị nhớ đừng bỏ đường muối gì cả, em muốn cháo nguyên chất giống bố!" Đến lúc thử một muỗng, tôi nhăn mặt đẩy bát cháo ra xa, "Lạt thếch lạt thác!" Thế mà người làm như đang xơi súp vi cá! Nhiều khi, chỉ cần ổ bánh mì nóng giòn phết bơ cũng đủ làm bố tôi chén một cách thích thú. Tuy vậy, khi bố nếm món giả cày làm không đúng cách, ông tuyên bố rất thẳng: "Món này bỏ thêm tí mè thì tuyệt." Còn ban tối, chúng tôi bị lừa vào giường rất sớm. Có đêm tôi sợ ma, đánh bạo ra phòng khách kiểm xem ai còn thức. Thấy bố tôi lơ mơ nhà khói thuốc lá, tôi nói ngay: "Bố, con thấy rõ ràng con ma màu trắng trên trần nhà!" Dù mép bố tôi hơi nhếch và ánh mắt thoáng tia khô hài nhưng người vẫn làm nghiêm, lấy dao bả dưới gối cho tôi: "Để con dao ở đây, bảo đảm không ma nào dám hỗn với con..." Tôi không tin nhưng an tâm ngủ vì biết bố chỉ cách mình đúng một bức tường. Kỷ niệm về bố tôi bây giờ chỉ còn lại những miếng vụn rời rạc. Thuở làm phim Hai Chuyến Xe Hoa, tôi nhớ nhất cảnh bố và các bác hí hoáy cắt ráp phim. Trong sân, người đông nườm nượp như cái chợ trời. Chúng tôi tha hồ lượm phim vớt trong sọt rác, đem đổi lũ trẻ con hàng xóm lấy đồ chơi. Sau đó bố tôi đi vắng luôn. Những lúc có mặt ở nhà, người của các toà báo thường đứng chờ bố tôi viết feuilleton. "Bố đang vẽ giấy 500", bố tôi bảo. Sau này gia đình dọn lên Đà Lạt, bố tôi vẫn còn đóng đô ở hòn ngọc viễn đông. Lâu lâu về thăm chúng tôi, người đem theo một nhà quà. Búp bê cho con gái, xe tăng tàu bay cho con trai, áo dài cho mẹ... Ở bàn cơm, bố tôi thường nói về những dự án sắp thực hiện, kể những chuyện phim cũ mới, chuyện tiểu lâm, chuyện kín cổng cao tường của giới nghệ sĩ v.v. Bố tôi không hổ danh thợ Đấu, chuyện nào cũng đậm đặc hình ảnh và âm thanh khiến chúng tôi há miệng, quên ăn. Mẹ tôi lắm lúc bực mình dặn, chờ con cái ăn xong mới mở máy nói. Mỗi khi bố tôi có nhà, rất nhiều bạn văn nghệ ghé chơi, hàn huyên rôm rả cả đêm. Tôi thường làm bộ luẩn quẩn dọn dẹp gần đấy để hóng chuyện nhưng lần nào cũng bị mẹ đuổi đi chỗ khác. Uống. Coi như mất dịp nghe người lớn nói tục! Hôm nào thi hứng bốc cao, bố tôi đóng cửa phòng im im từ sáng đến tối. Bỏ cơm. Bài thơ ra đời, người ông rạc rày như tắm vừa nhà xong tơ. Tôi lợi dụng lúc không còn bế môn tòa cảng, len vào phòng, thấy khói thuốc mịt mờ, đĩa gạt tàn thuốc lá đầy vụn và thùng rác cao có ngọn với những tờ giấy bị vo tròn. Mở thử vài viên rác ra, có khi đọc được nguyên câu thơ, có khi đọc một chữ. Tôi chê, "Sáng tác kiểu này tốn giấy!". Cũng như làm thơ, những dự án nhỏ đều được bố tôi say mê bỏ sức ra hoàn tất. Có năm bố tôi làm hang đá Giáng Sinh cùng với tượng Đức Mẹ, Thánh Giu-se, Chúa Hài Đồng. Người cưa gỗ, gỗ đinh, sơn phết màu mè... cả buổi, cho tụi tôi khi tất cả được xếp ngay ngắn dưới cây Noel. Có một thời gian ngắn, bố ưa thích học cắm hoa Nhật bản, tìm hiểu chữ Nho, nghiên cứu tử vi... chẳng bao lâu thì bỏ lửng. Công việc nào kéo dài quá lâu sẽ làm bố tôi ngao ngán bỏ dở. Có lẽ đây là tánh trời cho của các nghệ sĩ... Năm lớp Một, trường tôi tổ chức hội chợ, ra lệnh mỗi học sinh phải vẽ thiệp Giáng sinh, nếu đẹp sẽ được chọn bán gây quỹ. Mẹ tôi về ông già Noel bụng phệ mặc quần áo đỏ đứng gần ống khói, trên lưng có túi đồ chơi đầy lúc liu, lòi cả gấu bông búp bê kèn đồng. Sau đó còn vẽ thêm cây thông có treo dây kim tuyến và đèn cày tỏa sáng lung linh. Tôi thích quá, chỉ muốn cắt cho riêng mình. Bố tôi lấy màu, cọ... quẹt ra một lô thiệp gần chục tấm tếch ních cô lo xanh đỏ tím vàng. Tôi muốn chết lịm. Không lẽ nộp cho trường thiệp Noel nhìn không giống ai? Đến lúc đưa, cô giáo chẳng nói gì tới ông già Noel cạnh ống khói, cũng